

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Eiusdem ligni vitæ de Sacramento Eucharistiæ interpretatio. Sectio XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

crucis sequabantur ascensum, hoc est, claritas Resurrectionis, & Ascensionis eius ad caelos, Aduentus spiritus sancti, & salus mundi credentis. Recte autem subijcitur, Et erunt vbera eius sicut vbera vinee: quia in mirum primi Ecclesiae doctores, id est, Apostoli sicut vbera vinee fuerunt, id est, spiritualium charismatum gratia referri. Legendus est Cyrillus Alexand. lib. 8. in Ioann. cap. 17. ubi plures alias affert crucis figuras, ex quibus omnibus exploratum relinquitur crucem Christi lignum vitae fuisse salutarem, quod vitam mortalibus attulit: atque aded recte lignum vitae appellari: de cuius fructu loquitur Joel cap. 2. cum ait: Lignum attulit fructum suum, id est, interpretante Hieronymo, lignum crucis affert fructum suum, & Spiritus sancti dona dulcedissima suam cunctis tribuit largitatem.

Apostoli vbera Ecclesiae sicut vbera vinee. Cyrillus Alex. Joel 2. 22. Hieronym.

Eiusdem ligni vitae de Sacramento Eucharistiae interpretatio.

SECTIO XIII.

Sacrament. Euchar. Paschasius.

QUARTAM expositionem affert Paschasius Abbas libro de corpore, & sanguine Christi. cap. 7. (& refertur tomo 4. Bibliothecae sanctorum Patrum) ubi hanc comestionem de ligno vitae interpretatur communionem sacramenti Eucharistiae, in quo verè comedimus lignum vitae, id est, corpus Christi, qui lignum est vitae, vt supra diximus. Recte autem, Edere, ad Eucharistiam refertur, quæ non solum nomine fructus ligni vitae, sed panis etiam viuifici, quod

Psalm. 22. Eucharistia fructus ligni vitae viuifici. D. Cyprian. D. Ambros. Paschas. Theodor. D. Chrysost. Prou. 23. 1. In Eucharistia mysterio, magnitudo diuina potentia. D. Chrysost. Psalm. 27. Eusebius. Caf. ibid. Presentia Christi in Sacramento. Psalm. 12.

idem est, appellatione censetur in sacris literis. Primum Psalm. 22. *Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos, qui tribulant me*: quem locum de Eucharistia intellexerunt D. Cyprianus epistola 63. ad Cæcilium, Diuus Ambrosius libro de Helia, & ieiunio cap. 1. & lib. 5. de Sacramentis cap. 3. Paschasius Abbas libro de corpore & sanguine Domini cap. 10. Theodoretus in commentarijs eiusdem Psalmi, & Diuus Chrysostomus ibid. *Qui sunt, inquit, qui nos tribulant? suggestiones inimici, cupiditates, delectationes, seculi honores: sed cum venimus ad mensam potentis, tribulationes efficiuntur consolationes: & ex mensa preparata proficimus aduersus eos, qui tribulant nos.* Secundò Prouerborum 23. *Quando sederis, vt comedas cum Principe, diligenter attende, quæ apposta sunt ante faciem tuam.* Alia translatio habet: *Quando sederis ad mensam potentis, vt intelligamus Eucharistiae mysterio Deum maxime potentiae suæ magnitudinem declarasse: etenim de mensa Eucharistica locum intellexit Diuus Chrysostomus paulò ante citatus, Tertio, Psalm. 21. Apud telam meam in Ecclesia magna: edent pauperes, & saturabuntur, & laudabunt Dominum, qui requirunt eum, vident corda eorum in seculum seculi: quæ omnia ad Eucharistiam pertinere docet Eusebius Cæsariensis libro 10. Demonstrationis Euangelicæ cap. 8. quemadmodum, & quod sequitur eodem Psalmo. Manducauerunt, & adorauerunt omnes pingues terra, in conspectu eius cadent omnes, qui descendunt in terram: quæ omnia adorationem mysterij, & gratiarum actionem significant, ex eo quo loco magnum contra Hæreticos conficitur argumentum pro vera Christi presentia in sacramento, cum panem ipsum, quem manducant pingues terra simul etiam adorant, quis enim vnquam panem communem manducans, eundem adorauit? & tamen Regius vates ait, *Manducauerunt, & adorauerunt: cui coepit illud Psalm. 2. Apprehendite disciplinam: pro quo alij vertunt ex Hebræo, Osculamini solum: alij adorare panem: quod non nisi de Christo, qui in sacramento Eucharistiae panis est**

viuus

viuitis, intelligi potest. Quarto, *Esaie 65. Ecco seruientes mihi comedent, vos autem esuriatis: ecce seruientes mihi bibent, vos autem sitietis: quem locum de Eucharistia sacramento acceperunt* Cyrillus Alexandrinus in commentarijs super *Esaiaem*, *Cyril. Alex.* *D. Ambrosius libro de Paradiso cap. 9. & libro de Helia, & ieiunio cap. 10.* *D. Cyprianus libro i. testimoniorum contra Iudaeos cap. 22. & Diuus Hieronymus super Esaiaem.* *D. Hieronymus*

Quinto, *Osea 14. Ero quasi ros Israel, geminabit sicut liliū, & erumpet radix eius, ut Libani. Ibunt rami eius, & erit quasi oliua gloria eius, & odor eius ut Libani* inuent frumento: seu ut est apud Septuaginta, *Roborabuntur frumenta, quae omnia de Eucharistia interpretatur* Cyril. Alexandrin. in commentarijs super *Oscam*. *Germinabunt, inquit, sicut liliū, id est, vacabunt a solitudine huius seculi, liliū enim nullo labore arationis, nulloque studio agriculturae mira pulchritudine induitur. Erumpet radix eius, ut Libani, id est, erunt ita firmi, & stabiles in fide cum humilitate, ut est arbor Libani humilis, & quae altas radices agit, ibunt rami eius, quod dilatatione Ecclesiae significat. Erit quasi oliua gloria eius, & odor eius ut Libani, id est, ut thuris, quia semper virefcunt fructibus virtutum suauissimis, qui hoc caelesti panis vescuntur. Vbi notandum est panem hunc vitam spiritualem conferre: quod etiam loco citato Regius vates significauit cum dixit, *vigent corda eorum*. Quod verò hic locus de Eucharistia intelligendus sit ad litteram, manifestè ostendit translatio Septuaginta, apud quos teste D. Hieronymo sic legitur, *frumento inebriabuntur*. Docte enim Origenes lib. 4. *de principijs*, id est, de principijs, annotauit summa Dei prouidentia factum esse, ut essent in lege, & Prophetis quaedam adynata, id est, impossibilia, ne si ipsius legis, aut Prophetiae utilitas, & consequentia ex se apparet, continuo existimaremus nihil aliud ibi esse intelligendum, præter id, quod in promptu esset. Quis ergo ignoret non posse panem inebriare? quare cum audimus, *inebriabuntur frumento*, doceatur mysticum esse panem intelligendum, qui in iisdem mysterijs cum mystico vino consecratur, in quo mystica, & spiritualis latet ebrietas, quae digne communicantibus confertur. Eandem ob causam dictum est *Zachariae 9. Quid bonum eius est, & quod pulchrum eius nisi frumentum electoriae, & vinum germinans virginis: cum enim commune vinum ad libidinem incitet, iuxta illud Apostoli ad Ephesios 5. Nolite inebriari vino, in quo est luxuria, planum est sermonem esse de vino quodam mystico, atque adeo de calice Eucharistico: quem admodum intellexerunt D. Hieronymus, & Lyranus in commentarijs super Zachariam, & Paschasius Abbas libro de corpore, & sanguine Domini cap. 21.**

Osea 14. 6.
Cyril. Alex.
Fructus virtutum ex Eucharistia.
D. Hieron.
Origenes.
Panis mysticus spiritualiter inebriat.
Zach. 9. 17.
Ephes. 5. 18.
D. Hieron.
Lyranus.

Sexto, *Deut. 15. Cum tibi venditus fuerit frater tuus Hebraeus, aut Hebraea, & sex annis seruerit tibi, in septimo anno dimittes eum liberum, & quem libertate donaueris, nequam vacuum abire patieris, sed dabis viaticum de gregebus, de area, & torcularibus: quam legem interpretans Cyrillus Alexandrinus libro 7. de adoratione in spiritu. Vides, inquit, quomodo mysterium Christi in hoc splendescere, liberauit enim nos gratis, postquam verò liberum nos fecit, apposuit seipsum viaticum, concedens, ut viuificam benedictionem participaremus, carnem, inquam, suam, & sanguinem. Septimo *Esaie 33. Quis ambulat in iustitia, & loquitur veritatem, qui proicit auaritiam in calumnia, & excutit manus suas ab omni munere, qui obturat aures suas, ne audiat iudicium sanguinis, pane cibabitur, & aqua eius fidelis. Quo loco per panem, Eucharisticum panem intellexit Iustinus Martyr in dialogo cum Tryphone aduersus Iudaeos, & Cyrillus Alexandrinus in commentarijs super *Esaiaem*. Octauo *Proverbiorum 9. Sapientia edificauit sibi domum, immolauit victimas suas, miscuit vinum, & posuit mensam. De Eucharistia interpretatur* Diuus Cyprianus libro Epistolarum Epistola 3. & D. Augustinus**

III.
Deut. 15.
12.
Est viaticum, quod nos liberati accipimus, ut olim seruus Hebraeus manu missus.
Cyril. Alex.
Esaie 33. 14.
Cyril. Alex.
Proverb.
D. Cyprian.

lib. 17. de civitate Dei cap. 20. Nono & postremo. De hoc sacramento loquitur Regius vates Psal. 33. quemadmodum Diuus Augustinus concione 1. in eum Psalmum ex eiusdem titulo, & inscriptione confirmat, quæ huiusmodi est, *Psalmus David cum misisset vultum suum coram Abimelech, & dimisit eum, & abiit, nec mirum tibi videatur, quod coram Abimelech David vultum dicatur immutasse, quod legas eum Regem dictum fuisse Achis. regum 21. Etenim Abimelech nomen erat commune Regum Palæstinæ, sicut Ptolomæus, & Pharaon Regum Ægypti, quemadmodum Gandauensis Episcopus, & Genebrardus affirmant. Sic ergo August. Psalmi inscriptionem ad Eucharistiam refert. *Mutauit, inquit, Christus vultum suum, quia quasi furor, & insania videbatur dare carnem suam hominibus manducandam, unde Iudæi dicebant: quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum? Et aliqui ex discipulis, Durus est sermo iste, & quis potest eum audire? Ioannis 6. Ideo quasi insanus putatus est David, sed Regis tantum Achis insaniæ videbatur, id est stultis, & ignorantibus, ideo dimisit eos, & abiit, fugit enim à stultorum intellectu, ne eum possent comprehendere. In eo igitur Psalmo Eucharistia edulio suavissimo ac dulcissimo confertur, cum dicitur, *Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus, ut Augustinus ibidem interpretatur: quo etiam testimonio vitur contra Andream Volanum Polonum hæreticum, Turrianus noster prior tractatu de Sacramento Eucharistiæ cap. 3. Ex his perspicuum est rectè per fructum ligni vitæ Eucharistiam posse accipi, Quippe quæ alimentum sit animarum saluberrimum, ac viuificum, ut adductis testimonijs testatum fecimus.***

COMMENTARIUM SECUNDUM EXEGETICUM.

DE ANGELO SMYRNÆ.

Quid literæ ad Smyrnæ Angelum contineant.

SECTIO PRIMA.

*Smyrna
vrbis, Homero
vrbis patria.*

*Plutarch.
Geli.
Turrianus.*

SECUNDÆ literæ dantur ad Episcopum Smyrnensem: quibus primum laudatur, deinde animatur ad patientiam contra omnes aduersariorum imperus, qui ei prænunciantur. Postremo corona vitæ eidem promittitur. Porro Smyrna vrbis & non ignobilis à Theop. Thesalo in memoriam vxoris suæ, quæ Smyrna dicebatur, condita, inde præcipue nitens, quod poetarum Principi Homero patria extitit: quantum ut docent Plutarchus in Homero, & Cellius libro 3. noctium Atticarum cap. 12. alij eum Atheniensem, alij Colophonium, alij Ægyptium, alij denique aliunde oriundum fecerunt, imò septem vrbes: quarum vna fuit Smyrna cum sibi ciuem arrogare cõtenderunt, ut ex illis Græcis terminibus constat.